

Áruk belföldre, külföldre

Az Ipari Szövetkezetek Országos Tanácsa kedden megtárgyalta a szövetkezetek gazdálkodásának múlt évi tapasztalatait, valamint ideai feladatait. Rév Lajos, az OKISZ elnöke elmondta: az ipari szövetkezetek tavaly a korábbiául erőteljesebben éltek az új szervezeti és együttműködési formák kialakításának lehetőségével, és ennek eredményeként 1984-ben csaknem megkétszereződött, 400-ra emelkedett az adott helyzeihez rugalmasan alkalmazkodó kisszövetkezetek száma. Az új szervezeti formák javították a szövetkezetek jövedelmezőségét és hozzájárultak a lakosság igényeinek kielégítéséhez.

Az ipari szövetkezetek az elmúlt évben is sokat tettek mind a belföldi igények jobb kielégítése, mind pedig az export fokozása érdekében. A belkereskedelemnek 6 százalékkal több árut adtak át tavaly, mint 1983-ban, és a szocialista, illetve a tőkés országokba irányuló exportjukat —

körülbelül azonos mértékben — 12–14 százalékkal növelték az egy évvel ezelőttihez képest. Ipari termelésük 4,5 százalékkal haladta meg az előző évit. A megnehezedett gazdasági körülmények ellenére, nyereségük az előző évihez hasonló, eléri a 10 milliárd forintot.

Ugyanakkor rendkívül nagy a szövetkezetek differenciálódása, lényegesen nőtt a veszteséges kollektívák száma. Főleg egyes építőipari szövetkezetek nem kényszerültek fel megfelelően a jelenlegi gazdasági helyzetre.

Az elmúlt években a szolgáltatást végző szövetkezetek üzlethelyiségeinek színvonala folyamatosan romlott. Ezért is üdvözlendő a tanácskozás résztvevői, hogy az OKISZ az elkövetkező három évben mintegy 400 millió forintot használhat fel a lakossági szolgáltatóhálózat felújítási, korszerűsítési munkáinak támogatására, pályázat alapján.

Kedvezőtlen „kapottságok”

Homokon, város környéki gazdaságok

A Szeged környéki ember, ha kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági területekről hall, azonnal lefordítja a maga nyelvére a kifejezést. Biztosan a homoktalajokról lehet szó — és igaz van. Az adottság ősi kategória, változatlan lehet ugyan rajta, de csodák nincsenek. Illetve félig-meddig csodaszamba ment annak idején a futóhomok megkötése, termőre fogása.

Nagyobb távlatokból nézve, országosan is jelentős értékeket adnak e területek. Évtizedek alatt kialakult e tájegység, a homokhátság jellegzetes arculata. Szőlők, gyümölcsösök, paprikaföldek, paradicsom- és burgonyatáblák szegélyezik útjainkat, mert ezeket a növényeket érdemes errefelé termeszteni. No, nem biztos, hogy a termelő minden évben megtalálja a számítását. Ne feledjük, lehet hogy épp a számítás módszereiben van a hiba. A mostani termelői árarányok pont ezekre a termékekre, terményekre hátrányosak.

Van azért megoldás, a termelői árkiegészítések rendszere — erre nem is most jöttek rá. A számszerű adatok között Rostás Lászlónak, a TESZÖV közgazdasági osztályvezetőjének segítségével próbálok eligazodni. Az idén megváltozott mezőgazdasági támogatási rendszer elődje 1968-tól élt. A támogatottak köre a 14 aranykorona alatti területekre korlátozódott. A kedvezőtlen adottságúak 1983-ra 4,8 milliárd forint árkiegészítést kaptak, ez az összeg 1984-re is körülbelül ennyi. A változtatásnál a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa a támogatottak körét szerette volna bővíteni. Ez a törekvésük sikerrel járt, 19 aranykoronáig tolták ki a határt. Csakhogy, a körrel az összeg nem bővült. Emiatt épp a leggyengébbeknek jut kevesebb. Az érintettek zöménél a csökkenés mértéke eléri a támogatás harmadát, felét. Az eltérés elsősorban a termékszervezet különbözőségeiből adódik. Újonnan csak a dóci tévesz került be a körbe, igaz, a forráskúti es szatymazi téveszt is most sorolják vissza. Ők korábban is joga-

sultak voltak, de jó gazdálkodási eredményeik miatt nem kaphattak támogatást.

A 14 jogosult tévesz 1981-től 1983-ig összesen 223 millió forintot kapott, míg ez alatt összeredményük 224 milliót tett ki. Ez a tény önmagában is előrevetíti a várható pénzügyi nehézségeket. A szakszövetkezetek valamivel stabilabb helyzetben vannak, egy-két kivételtől eltekintve. A támogatás csökkenése leginkább a nyereségüket rontja, nem állnak annyira a nyereség és a veszteség határmezsgyéjén.

Nem véletlen, hogy a TESZÖV küldöttgyűlésén e tájegység téveszelnökei látják legborúlátóbban jövőjüket. A kiesett jövedelmét valamivel pótolni kell, csak hogy ezek a téveszek igen különleges helyzetben vannak. A rúzsai téveszelnök szerint a kukorica és búza terméseredményei 50–70 százalékosak az átlaghoz viszonyítva. Ezek a téveszek soha nem értek bele a nagy termelési rendszerekbe, programokba. Szétदारabolt a termelés. Akik viszont az épp érvényes támogatásokban bízza próbáltak elmozdulni, utólag csalódhattak. Most megnézheti magát, aki területének 25 százalékán szőlőt, vagy 70 százalékán gabonát termel. Hátrány még, hogy a homokterületek kutatása jó 20 éve megszünt. Az új termeléstehnológiákat, vegyszereket minden gazdaság 2-3 évig a saját szakállára próbálgatja, körülményeihez igazítja. Igazából a mezőgazdasági gépeket sem az itteni igénybevételre tervezték. Nincs olyan vetőgép, henger, amely ide változtatás nélkül jó.

A szakszövetkezetek gondja még, hogy a tagokat csak szép szavakkal nem lehet ösztönözni. Ha a paprikát kevésbé érdemes termelni, vagy a sertéshizlalás többbe kerül, csökkenti a termelést. A szakszövetkezet jövedelmében nem elhanyagolható a tagi gazdaságok által megtermelt árura kapott árkiegészítés — még az új szabályozók szerint is. A zákányszéki Egyetértés Szakszövetkezetben a szabályozóváltozásból adódó kiesés 8 millió forint, ha hoz-

závésszük a költségek emelkedését, 10–12 millióra rúg az egy év alatti változás. A domaszéki Szőlőfűrt Szakszövetkezet főkönyvelője úgy kalkulálja, hogy a várt 12 millió körüli nyereségből 3-4 millióról lemondhatnak.

Mindenesetre termelni kell. Az ország kedvezőtlen termőhelyi adottságú területeiről kerül ki a magyar mezőgazdasági export értékének megfelelő termésmennyiség. Azért fontos igazán, hogy ne kerüljenek lehetetlen helyzetbe ezek a gazdaságok. Az érdekképviseleti szervek a nehézségekről, gondokról tájékoztatják az illetékes főhatóságokat. Ezekre a téveszrekre is vonatkoznak a népgazdaság szerkezetkorszerűsítési törekvései. A hatékonyság növelésével mérsékelni kell a csökkentett támogatásból adódó veszteségeket. Az önelszámoló belső egységek, főágazatok megvalósítása, belső szervezési intézkedések, kedvező jövedelemszabályozó módszer megválasztása a téveszvezetők feladata. Nem könnyű a dolguk. Talán nem maradnak segítség nélkül.

Tóth Szeles István

Ipar, kereskedelem

Szakszervezeti megbeszélések

A Helyiipari és Városgazdasági Dolgozók Szakszervezetének Központi Vezetősége kedden összegezte az ágazathoz tartozó vállalatok elmúlt évi gazdálkodásának tapasztalatait és megvitatta az ideai feladatokat. Megalapította, hogy javult a közszolgáltatások színvonala, gyorsult a lakóházak felújításának, a lakások korszerűsítésének üteme. Ugyanakkor éppen e területről egyre több jogos panasz érkezik. Különösen a főváros belső kerületeiben sok az előregedett, felújításra, korszerűsítésre váró lakóház, illetve lakás. A bérlok szerte-nyírt, ha lakások karbantartásának, korszerűsítésének üteme felgyorsulna. A bérlok megfelelően bővült a víz- és csatornahálózat,

Kínálat, kereslet az autópiacon

Merkur-tájékoztató — Várni kell

A múlt évben sem javult a helyzet az autópiacon, sőt a korábbihoz képest általában többet kellett várni az új kocsikra. Az ideai kilátásokról Csáki István, a Merkur vezérigazgatója tájékoztatót.

Tavaly sikerült a tervezettnél több kocsit beszerezni, és egész évben mintegy 94 és fél ezer autót értékesíteni. Ennek ellenére növekedett a feszültség, hiszen a kocsik iránti kereslet évek óta meghaladja a kínálatot.

A Merkur az idén — az előzetes tervek szerint — 95 ezer 600 személygépkocsit szerez be, 80 százaléka már meg is kötötték a magánjogi megállapodásokat a szállítókkal. A várakozási idő továbbra sem csökken. A mintegy húsz ezer közületivel együtt folyamatosan, immár három esztendője több mint kétszáz ezer megrendelést tartanak nyilván: évente legalább annyi az új igénylő, amennyi kocsit átvesznek. Jelenleg a legnépszerűbb márkára, a különféle Ladákra mintegy 87 ezer, Skodára több mint 36 ezer, Wartburgra és Trabantra 30 és fél ezer, kis Polskira csaknem 12 ezer, Daciára is 10 ezer, Zasztavára pedig 6350 megrendelése van a Merkur-nak.

A kereslet és a kínálat egyenlegéből az tűnik ki, hogy a legkeresettebb típusokra 5–6 évet is várni kell. Jelenleg valamennyi Ladára csak 1990. évi szállításra vesznek fel megrendelést, a Skoda 120 L típust 1989-re tudják vállalni, a Trabant Limousinra, valamint a Polski Fiatra és a Moszkvicra 1988-ig kell várakozni. Kedvezőbb a helyzet a többi típusnál, hiszen aki Zasztavát választ, az 1987-ben, aki Daciát vagy Trabant kombit, az 1986-ban juthat hozzá. Az egyetlen típus a Wartburg, amit — a Tourist kivételével — erre az évre vállal a Merkur. Sőt, akinek megfelel az úgynevezett szépséghibás Wartburg kocsi, az 2–3 hét alatt megkaphatja.

Az ellátási gondok közepette kedvezőnek ígérkezik az első negyedév, amikor összesen 27 ezer kocsit beérkezése várható. Wartburg Limousinból például több is, mint amennyire jelenleg

megrendelése van a vállalatnak. Ladából több mint hatezer, ezen belül 1200-asból háromezer, az 1300-asból 1625, az 1500-asból 1500 várható. Skodából előreláthatóan összesen 2500 érkezik a 120 L típusból például 1950, 8200 Trabant, 580 Polski Fiat 126-os, 3000 Dacia és 500 Zasztava jön Moszkvicából viszont mindössze 50-re lehet számítani március végéig.

Várkonyi Péter hazaérkezett Bukarestből

Kedden hazaérkezett Romániából Várkonyi Péter külügyminiszter, aki Stefan Andreinak, a Román Szocialista Köztársaság külügyminiszterének meghívására hivatalos, baráti látogatást tett Romániában. Erkezését a Ferihegyi repülőtérén jelen volt Pavel Platona, Románia budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. (A magyar–román tárgyalásokról kiadott közleményt a 2. oldalon ismertetjük.)

Megcsordult Vince

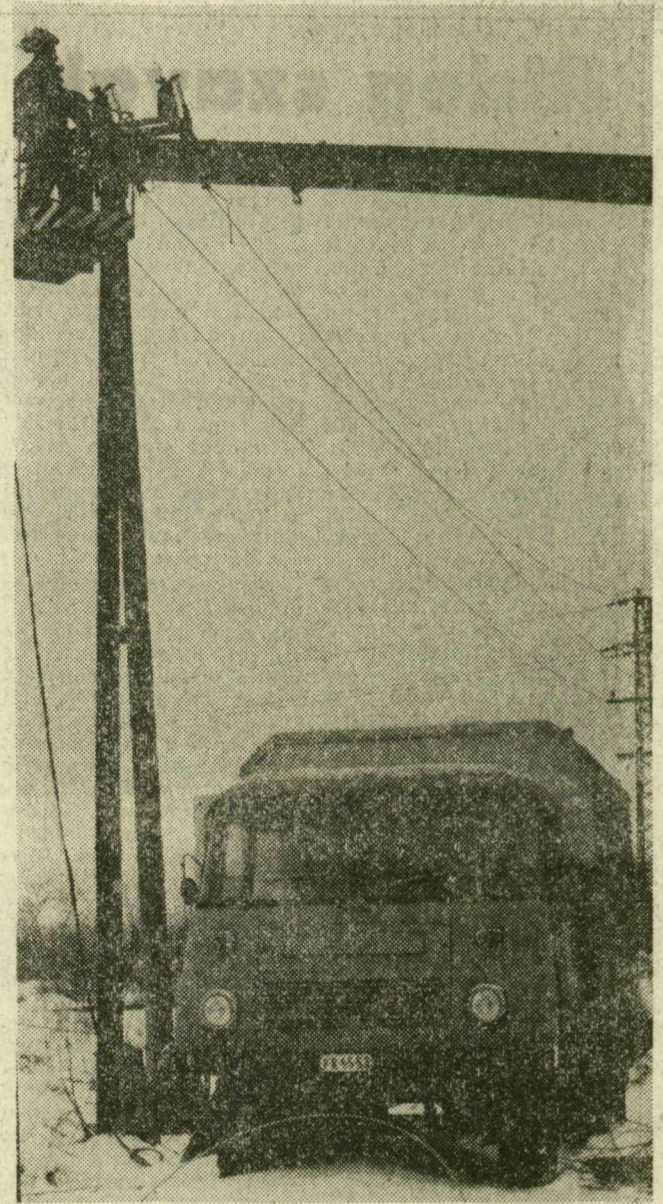
Január 22 — Vince napja — jeles nap a szőlőtermelők naptárában. A szőlőtermelésről szóló törvény szerint „Ha megcsordul Vince, tele lesz a pince.” Ezen az ország egész területén azt értik, ha Vincenapján enyhe az idő, csöppögnék a jégcsapok, akkor jó bortermésre lehet számítani.

Az idei tél a jelek szerint alaposan próbára teszi Vincenap hitelét. Ezen a napon ugyan országszerte csorogtak az ereszek, a megelőző hetek időjárása azonban nyilvánvalóan nem lesz hata-

tástalan az ideai bortermésre.

Leghíresebb történelmi borvidékünkön, Tokaj-Hegyalján, a szakemberek ugyan még korainak tartanak minden „jóslást”, annyit azonban ok is tényként említenek, hogy főként az úgynevezett hidegzugos területeken az átlagnál lényegesen több megbarnult belsejű tehát fagyott rügycsőt lehet találni a szőlővesszőkön. Az alföldi — a Bács-Kiskun megyei — szőlőkben az eddigi megállapítások szerint a kemény tél 30–40 százalékos rügycsőt tett.

Helyreállítás

Somogyi Károlyné felvétele

A zord időjárás nemcsak a közlekedésben okoz fennakadásokat: a hőmérséklet-ingadozás miatt Szegeden, a Cserpes soron leszakadt a felsővezeték. Áramkimaradást okozva ezzel. A DEMÁSZ Móra Ferenc szocialista brigádja sietett a helyszínre, tegnap délelőtt. Képünkön: a helyreállítási munkákat örökítettük meg